

و.ل. لټين

د ګوند تشکيلات

او ګوندي ادبيات

سده ژباړه: وياړ او زير افغان

Ketabton.com

و.ا.لنن

د گوند تشکيلات او گوندي ادبيات

گډه ژباړه: وياړ او زير افغان

د گوند تشکيلات او گوندي ادبيات

و.ا. لنين

گډه ژباړه: وياړ او زير افغان

برېښنايي خپرېدنه: ليندۍ ۱۴۰۲

دگوند تشکيلات او گوندي ادبيات^[۱]

(۱۹۰۵)

د اکتوبر تر انقلاب [۲] وروسته نويو رامنځ ته شويو موقعيتونو سوسيال دېموکراسۍ ته د گوندي ادبياتو مسئله مطرح کړې ده. د قانوني او غير قانوني خپرونو تر منځ توپير، دا د روسيې د فيوډالي استبداد د پير غمجن ميراث له منځه تلونکی دی. خو لایې بشپړه له منځه تللو ته ډېر وخت پاتې دی. زموږ د لومړي وزير ریاکاره دولت لا په لېونتوب بوخت دی، تر دې چې د روسيې کارگري بولتن «ازويستيا سوويتا رابوچيت دپوتاتو» [۳] لا هم په «غيرقانوني» ډول چاپېري. دا د مخنيوي احمقانه هڅې، چې دولت يې د پلي کولو توان هم نلري، د دولت د رسوايۍ او د لا ډېرو سختو اخلاقي گوزارونو برسېره بله پایله نلري.

تر هغو چې د قانوني او غيرقانوني خپرونو تر منځ توپير شتون لاره، د گوندي او غير گوندي خپرونو د مسئلې په اړه په ډېرې سادگۍ، په ډېرې ناسمتيا او په غير طبيعي ډول پرېکړه کېدله. ولې چې ټولې غيرقانوني خپرونې گوندي خپرونې وې، چې د گوندي تشکيلاتو په وسيله چاپ او اداره يې هم د هغو ډلو په لاس کې وه، چې په بېلابېلو بڼو د گوند کارگرو فعالينو د ډلو سره په اړیکو کې وو. ټولې قانوني خپرونې غير گوندي خپرونې وې - ځکه چې گوندونه ممنوع شوي وو، خو هرې يوې دې يا هغه گوند ته «ميلان» لرلو. په داسې موقعيت کې له غير طبيعي اتحادونو، عجيبه او ناآشنا «شريکانو» او کاډبه پوښنې تديرونو څخه ډډه کول ناشوني وو. د هغو کسانو اجباري احتياط چې غوښتل يې گوندي اندونه بيان کړي د هغو کسانو له اومه تفکر يا ذهني ډارنتيا سره مدغمه شوه، چې دې اندونه ته لا نه ورسيدلي او په واقعيت کې د گوند غړي نه وو.

د آسوپين^(۱) (Aesopian) ژبې کرکېجنه دوره، ادبي اسارت، مريي وزمه ويناوې او ايډيولوژيکه غلامي! پرولتاريا پر دې ناپاکه فضا باندې، چې په روسيې کې يې هر ژوندی او تاند

---

(۱) آسوپين هغه رمزناکه ژبه وه چې د سانسور د مخنيوی لپاره اکثراً له غيرقانوني خوځښتونو لخوا کارېدله. دا اصطلاح د آيسوپ له نوم څخه سرچينه اخلي، چې د لرغوني يونان د رمزي ژبې يو افسانه لیکونکی و. د آسوپين ژبې اصطلاح

شی له منځه وړلو، د پای سور ټکی کېښود، خو پرولتاریا د روسیې لپاره لایمیايي آزادي لاس ته راوړې.

انقلاب لاندی بشپړ شوی. په داسې حال کې چې تزار د انقلاب د ماتولو ځواک نلري، انقلاب هم لا د تزار د ماتولو لپاره کافي ځواک ته ندی رسیدلی. مونږ په یوه داسې مهال کې ژوند کوو، چې هر چېرې او په هر څه کې د څرگندې، روښانې، سیده او استواري گوندي روحيې او د مخفي، پټ، «دیپلوماتیک» او غیرصادقانه «قانونتیا» تر منځ یو غیرطبیعي ترکیب شتون لري. دا غیر طبیعی ترکیب حتی زمونږ په ورځپاڼو کې محسوسیږي: د سوسیال دیموکراسۍ د دې استبداد په هکله چې د منځلارې لیبرالې بورژوايي خپرونې ممنوع کوي، د بناغلي گوجکوف (Guchkov) [۴] د ټولو ملنډو سره سره. واقعیت دا دی چې لا تر اوسه د روسیې د سوسیال دیموکراسۍ کارگر گوند مرکزي ارگان «پرولتاری» [۵] د استبدادي او پولیس خپلی روسیې له تړلو دروازو څخه بهر خپریږي.

هر څه چې وي نیمگري انقلاب مونږ ټول دې ته اړیاسي، چې هر څه له نوې سیاسي کړنې سره سم سملاسي تنظیم کړو. که نني ادبیات، ان هغه چې په «قانوني» توگه خپریږي نهه پر لسمه برخه یې گوندي ادبیات وي، باید ټول په گوندي ادبیاتو بدل شي، د بورژوازي د دودونو، د بورژوازي د گټندویه سوداگریزه مطبوعاتو، د بورژوازي د ادبي کارنامو جوړولو او انډیویدالیزم، د «اشرفي انارشیزم» او سود لاس ته راوړنې په وړاندې، سوسیالیسته پرولتاریا باید د گوندي ادبیاتو اصول وړاندې کړي، دا اصول باید متکامل کړي او تر وروستي کچې پورې یې په بشپړه او په ټوله مانا یې پلی کړي.

د گوندي ادبیاتو اصول څه دي؟ نه یوازې دا، چې د سوسیالیستي پرولتاریا لپاره ادبي چارې نباید د انفرادي کسانو او یا گروپونو د بډایولو سرچپنه واوسي، بلکې نباید اصلن انفرادي مسئله واوسي، چې د پرولتاریا له مشترک هدف څخه خپلواک وي. مړه دې وي غیر گوندي لیکوالان! مړه دې وي څیرادبیان! ادبیات باید د پرولتاریا د مشترک هدف برخه وگرځي، د یوه متحد، لوی

لومړی ځل په نولسمې پېړۍ کې روسي لیکوال، میخایل سلتیکوف شیدرین د تزار وخت د ټولنیزو ناخوالو باندې د ملنډو وهلو په موخه وکاروله چې لیکنې یې د تزار له سانسور خوندي پاتې شي، ځکه د هغه د دې ژبې اصلي هدف د تزار مسخره کول و. پښتوژ.

سوسیال دېموکراتیک میکانیزم په هغه "دندانداره خرڅ او پیچ" بدل شي، کوم چې په سیاسي پوهې سمبالې ټولې کارگرې طبقې لخوا په خوځښت راځي. ادبیات باید د سوسیال دېموکراتیک گوند د کار منظمه، پلان شوی او نه جلا کېدونکی برخه وگرځي.

یو آلمانی متل وايي، "هره پرته نیمگړتیاوې لري". همدا ډول د یوه دندانداره خرڅ سره د ادبیاتو او د یوه میکانیزم سره د یوه ژوندي غورځنگ کومه پرته چې ما کړې، نیمگړې ده. زه په جرأت ویلی شم چې په هر صورت شته داسې هیستریک روڼاندي، چې د دې پرته په تړاو به انګولاوې وکړي، چې گڼې د اندونو آزاده مبارزه، د ښوې آزادي، د ادبي خلافت آزادي او داسې نورو ته په سپکه گورم، وژنم یې او "بروکراتیزه" کوم یې. داسې یو اعتراض په حقیقت کې د بورژوايي - روڼانده اندویدوالیزم څخه پرته بل څه نه دي. په دې کې شک نشته چې ادبیات تر ټولو لږ د میکانیکي انډول او هم سطحه کولو تابع، بلکې زیات پر اقلیت باندې د ټولني د اکثریت د حاکمیت تابع دي، په دې کې شک نشته چې په دې برخه کې باید شخصي ابتکار، فردي تمایل، اند او تخیل، ښې او منځپانگې ته پراخه ډگر ورکړل شي. د دې مسایلو څخه څوک انکار نه کوي خو همدا مسایل په سادګۍ سره څرګندوي، چې د پرولتاریا گوند د مرام ادبي اړخ له نورو اړخونو سره په میکانیکي ډول نشو کولای برابر وګڼو. دا په هر صورت د دې موضوع د رد لامل نه کیږي، چې ادبیات باید د ټولو امکاناتو او لزوماً د سوسیال دیموکرات گوند د کار یو عنصر شي، چې له نورو عناصرو څخه نه جلا کېدونکی وي؛ که څه هم دا د بورژوازی او د بورژوايي دیموکراسۍ لپاره بیګانه او پردی ده. ورځپاڼې باید د گوند د بېلابېلو تشکیلاتو ارګانونه وگرځي او لیکوالان یې باید په ټوله مانا د دې گوندي د سازمانونو غړي واوسي. د خپرولو او وپشلو مرکزونه، کتابپلورنځي او لوستلخنې، کتابتونونه او ورته نور بنسټونه ټول باید د گوند تر کنترول لاندې وي. متشکله سوسیالیستي پرولتاریا باید دا ټول کار په پام کې ونیسي، په بشپړه توګه یې وڅاري او له پیل څخه تر پایه پورې، پرته له استثنا د ژوندۍ پرولتاریا روانه موخه په هغه کې تزیق کړي، او پدې توګه د زاړه، نیم اوبلومووف [۵]، نیم سوداګریز روسي پرنسپپ زمینه له مینځه ويسي چې: لیکوال دی ولیکي، لوستونکي دی ولولي.

البته چې مونږ دا وپاندیز نه کوو چې دا ټول بدلونونه په ادبي آثارو کې، چې د آسیایي سانسور او اروپایي بورژوازی لخوا ککړ شوي، په یوه ځل تر سره شي. مور ته وپه نه ده، چې له هر ستندرد شوي سیستم څخه ملاتړ وکړو او یا وغواړو مشکل په څو فرمانونو حل کړو، تر مخه

جوړې شوې وچې طرحې په دې اړوند زموږ په درد نه لگيږي، هغه څه چې اړين دي، دا دي، چې زموږ ټول گوند او په ټولې روسيې کې په سياسي پوهه سمباله سوسيال ديموکراتيکه پرولتاريا بايد د دې نوې مسئلې په اړه خبر شي، په ښکاره توگه يې ځانگړې کړي او هر چېرې د هغه د حل په هڅه کې واوسي. د فيوډالي سانسور له اسارت څخه وروسته مونږ لېوالتيا نلرو چې د بورژوازي د سوداگريزه ادبي اړيکو بنديوان واوسو او کيږو به هم نه. مونږ غواړو او بايد هم آزاد ادبيات رامنځ ته کړو، نه يوازې د پليس له منگولو څخه آزاد، بلکې د سرمايي له بنده هم آزاد، له کارنامې جوړولو او تر ټولو پورته د بورژوايي انارشيستي انډويډواليسم څخه آزاد ادبيات.

دا وروستني کلمې کېدای شي لږ څه متناقضه او ان لوستونکي ته يو ډول اهانت غونډې ښکاره شي. کېدای شي ځيني روڼاندي، د آزادۍ يو تود اتل، چيغه ووهي: څه! تاسو غواړئ پر ادبي کار، پر داسې ظريفه او فردي ښکارنده جمعي کنترول وټپئ! تاسو غواړئ کارگران د پوهې، فلسفې او ښکلا پېژندنې مسئلو په اړه د رايو په اکثريت سره پرېکړه وکړي! تاسو د مطلق انفرادي فکري کار له مطلقې آزادۍ څخه انکار کوؤ!

ښاغلو، آرام شئ! تر ټولو لومړی، موږ له گوندي ادبياتو او هغه د گوند تر کنترول لاندې راوستلو په اړه غږېږو. هر څوک آزاد دی، چې پرته له محدوديته هر څه چې غواړي ووايي او يا ويې وليکي. خو هر داوطلبانه سازمان (د گوند په گډون) هم آزادي لري، هغه غږي، چې د گوند د نوم په کارولو سره د گوند ضد عقايدو څخه ملاتړ کوي، له گونده وشړي. د بيان او خپرونو آزادي بايد بشپړه وي، خو په دې صورت کې بايد د ټولنو آزادي هم بشپړه وي. زه مجبور یم د بيان د آزادۍ په نامه تاسو ته بشپړه حق در کړم، چې کوکې ووهئ، درواغ ووايست او د خپل زړه خبرې وليکي، خو تاسو هم د ټولنو د آزادۍ په نامه مجبور ياست چې ما ته حق راکړئ، چې په يوه سازمان کې د دې يا هغې عقيدې لرونکي سره يوځای يا ترې بېل شم. گوند يو داوطلبانه سازمان دی، چې که چېرې ځان له هغو خلکو پاک نکړي چې د گوند ضد نظراتو څخه ملاتړ کوي، نو په ناچاره به لمړی په ايډيولوژيکي لحاظ او بيا په فزيکي لحاظ پاشل کېږي. د گوندي او گوندي ضدو عناصرو تر منځ د بريد کرښې د ټاکلو لپاره د گوند کړنلاره، د تاکتيکونو په اړه د گوند پرېکړې او مقرري او بلاخره د انترناسيونالستي سوسيال ديموکراسۍ او د پرولتاريا د داوطلبانه انترناسيونالستي ټولنو گرده تجربه شته دي، کوم چې په دوامداره توگه خپلو گوندونو ته داسې انفرادي عناصر او گرايشات رانېسي چې نه بشپړه استواري لري، نه بشپړ مارکسيستان دي

او نه هم په بشپړه توگه سم دي، خو بلې خوا ته په دوامداره توگه هر څه موده وروسته د خپلو غړو «تصفیه» ترسره کوي. گورئ، چې مونږ هم په گوند که د ننه د بورژوايي «انتقاد د آزادۍ» له پلويانو سره مخ یوو. زمونږ گوند اوس په سرعت سره په ولسي گوند د بدلېدلو په حال کې دی، چې ناڅاپه په یو علني سازمان د بدلېدلو لورې ته درومي او ناچاره ډېر کسان به مور سره یوځای شي چې (د مارکسیستي لید له مخې) به متناقض اندونه ولري، شاید مور سره ځینې مسیحیان او ان ځینې متصوفین یوځای شي. مونږ سالمې معدې لرو، مونږ د ډېرو په څېر کلک مارکسیستان یو. مونږ به دا متناقض عناصر هضم کړو. په گوند کې دننه د اند آزادي او د نېوکې آزادي به مونږ هېڅکله پری نه رډي چې په دواطلبانه سازمانونو کې، چې د گوندونو په نامه پېژندل کېږي، د خلکو د سازماندهي لپاره آزادي لرل هېر کړو.

دوهم، تاسې بورژوا اندویديالیستانو ته باید ووايو، چې ستاسو خبرې د مطلقې آزادۍ په اړه یوازې نږه منافقت دی. په یوه ټولنه کې چې بنسټ یې د پیسو پر ځواک ایښودل شوی، په یوه ټولنه کې، چې کارگرې پرگنې یې په بېوزلۍ کې ژوند تېروي، او د شتمنو یوه کوچنۍ ډله پرازيتي ژوند کوي، کېدای نشي چې یوه واقعي او موثره «آزادي» شتون ولري. ښاغلیه لیکواله، آیا ته له خپل بورژوا خپرندوی څخه آزاد یې؟ له خپلو بورژوا لوستونکو څخه آزاد یې، چې له تا په لیکنو کې شهوت پارونکي رومانونه [۶] او تصویرونه او په «سپېڅلي» تجسمی هنر کې د «متمم» په توگه درڅخه فحشا غواړي؟ دا مطلقه آزادي یو بورژوايي یا انارشيسټي عبارت دی (له هغه ځایه چې د نړې لید په توگه انارشيسم د بورژوازي فلسفې او بنټې بڼه ده). تاسو نشئ کولای، چې هم په ټولنه کې ژوند وکړئ او هم له هغې څخه آزاد واوسئ. د بورژوا لیکوال، هنرمند او لوبغاړي آزادي هغه ماسک (یا ریاکارانه ماسک) دی چې د پیسو په کڅوړ و، درغلی او فحشا پوری تړلی دی.

او مونږ سوسیالیستان به دا منافقت برینډ او دا دروغجن لیلونه به څېري کړو، نه د دې لپاره، چې غیرطبقاتي ادبیات او هنر ترلاسه کړو (چې دا به یوازې له سوسیالیزم څخه وروسته په غیر طبقاتي ټولنه کې شونې وي)، بلکې د دې ریاکارانه آزادو ادبیاتو سره د مقابلي لپاره، چې په واقعیت کې په بورژوازي پورې تړلي ادبیات دي او واقعاً آزادو ادبیاتو لپاره، چې په ښکاره توگه به له پرولتاریا سره تړاو ولري.

دا به آزاد ادبیات وي، ولې چې نه به حرص او نه به د کارنامو جوړولو، بلکې د سوسیالیزم مفکوره او له زیارکښانو سره خواخوږي به په متداومه توگه نوي ځواکونه د دوی کړنو ته راجذب کړي. دا به آزاد ادبیات وي، ځکه چې نه به د هغو مشهورو لوبغاړو مېرمنو په چوپړ کې وي چې له مړښته کانگي ورځي او نه به د هغو «له لس زروه پورته» ستومانه انسانانو په چوپړ کې وي، چې د خپل بدن د واړگو د خوسا کېدو څخه کپړېږي، بلکې د میلیونونو او د لسگونو میلیونونو زیارکښانو - دا د هېواد گلاتو، دا د هېواد ځواک او دا د هېواد راتلونکي - په چوپړ کې به وي. دا به آزاد ادبیات وي، چې د انسانیت انقلابی تفکر وروستی کلام به د سوسیالیستي پرولتاریا د تجربې او ژوندي کار په مرسته بډایه کړي او د تېرې تجربې (علمي سوسیالیزم، له ابتدايي، اوتویستی بنو څخه د سوسیالیزم تر تکامله پورې) او د اوسنۍ تجربې (د ملگرو کارگرانو اوسنۍ مبارزې) تر منځ به تلپاتې متقابل اثر رامینځ ته کړي.

نولاس په کار شی ملگرو! زمونږ مخې ته یوه ستونزمنه او نوې دنده پرته ده، خو ستره او مقدسه دنده - د سوسیال دېموکراتو کارگرانو د غورځنگ سره نه بېلېدو کې پراخه، هراړخیزه، او متنوع ادبیاتو ته باید سازمان ورکړو. گرد سوسیال دېموکراتیکه ادبیات باید په گوندي ادبیاتو بدل شي. ټولې ورځپانې، مجلې، خپرندوی مرکزونه باید سملاسي خپل کار له سره تنظیم کړي، چې د داسې وضعیت لامل شي چې دا خپرونې په دې یا هغه بڼه د گوند په دې یا هغه سازمان کې مدغمې شي. یوازې هغه وخت به "سوسیال دېموکراتیکه" ادبیات سوسیال دېموکراتیکه ادبیات شي، یوازې هغه وخت به وکولای شي خپله دنده ترسره کړي او ان د بورژوايي ټولنې په چوکاټ کې به وتوانېږي، چې د بورژوازي له مړیې توب څخه خلاص شي او د واقعاً پرمختللي او کاملاً انقلابي طبقې له غورځنگ سره مدغم شي. [٧].

یادښتونه

[١] د گوند تشکیلات او گوندي ادبیاتو په بنسټیزه لیکنه کې، چې په هغې کې و. ا. لنین د گوندي ادبیاتو پرنسب څرگندوي، د گوند په بشپړ کار کې د ایډیالوژیکې مبارزې ځای ټاکي او د حزبیت او د ادبي او هنري خلافت مسئله په بنسټیزه توگه د پرولتاریا له دریځ له مخې روښانوي. دا لیکنه د ١٩٠٥م کال د نوامبر په ١٣مه د نوایا شیزن په ١٢مه گڼه کې خپره شوه.

نویا شیزن (نوی ژوند-Nowaja Shisn) - لمړی بلشویکي قانوني ورځپاڼه، چې د ۱۹۰۵م کال د اکتوبر له ۲۷مې (د نوامبر له ۹مې) د دسمبر تر ۳مې (۱۶مې) په پېتربورگ کې خپره شوه. په رسمي توګه د نویا شیزن مسئول مدیر شاعر ن. م. مینسکي (N.M. Minski) و او خپرونکې مدیره یې مېرمن م. ف. اندریوا (M.F. Andrejewa) وه. وروسته له هغه، چې و. ا. لنین د ۱۹۰۵م کال د نوامبر په پیل کې له کډوالۍ څخه راستون شوی و، ورځپاڼه د هغه تر مستقیم لارښوونې لاندې خپره شوه. نویا شیزن عملاً د روسیې د سوسیال دېموکرات ګوند مرکزي ارګان و. د ورځپاڼې نږدې همکاران و. د. بونچ بروبیفچ، ا. لونا شچارسکی، م. س. اولمینسکی، و. و. ووروفسکي او نور وو. ماکسیم ګورکي په فعاله توګه په ورځپاڼه کې کار کاوه او له هغې سره یې مالي مرسته وکړه. په ورځپاڼه کې د و. ا. لنین ۱۴ لیکنې خپرې شوې.

نویا شیزن ډېرې وخت له غچ اخیستلو سره مخ شوې. دا ورځپاڼه د دسمبر په دوهمه د ۲۷مې ګڼې له خپرېدو وروسته د تزاري حکومت له خوا بنده شوه. ۲۸مه ګڼه یې په غیرقانوني ډول خپره شوه.

[۲] موخه د ۱۹۰۵م کال په اکتوبر کې په روسیې کې عمومي اعتصاب دی، چې تزار یې اړ کړ چې د ۱۹۰۵ کال د اکتوبر ۱۷مې مانیفست خپور کړي چې له مخې یې خلکو ته مدني آزادۍ ورکړل شوې وه. بلشویکانو د خپرونو له آزادۍ ګټه پورته او خپله ورځپاڼه یې رسمي کړه. د ۱۹۰۵ کال د دسمبر میاشتی د پوځي بلوا له څپلو وروسته، استبدادي نظام د کارګرانو پر تشکیلاتو او ورځپاڼې بریدونه پیل کړل.

[۳] ازویستا سوویتا رابوچیچ ډېپوتاتوف - د شوروي کارګرانو د استازو خپرونه - د شوروي کارګرانو د استازو رسمي ارګان و، چې د اکتوبر له ۱۷م (۳۰م) څخه د دسمبر تر ۱۴مه (۲۷مه) پورې خپور شو او په پرله پسې توګه یې د شوراګانو د فعالیت په اړه مالومات خپرول. ورځپاڼې دایمي اداري ټیم نه درلود؛ پخپله د کارګرانو لخوا د بېلابېلو بورژوايي ورځپاڼو په چاپتونونو کې چاپېدله. ۱۰ ګڼې خپرې شوې. ۱۱مه ګڼه د چاپ پر مهال د پولیسو لخوا ضبط شوه.

[۴] ا. ی. ګوچکوف (۱۸۶۲ - ۱۹۳۶) - د سترې او سوداګریزې بورژوازي سلطنتپاله استازی و.

[۵] پرولتاري (پرولتاریا) - غیر قانوني بلشویکي اونیزه خپرونه، د روسیې د سوسیال دېموکرات کارګري ګوند مرکزي ارګان، د ګوند د ۳مې کنگرې د پرېکړې پر بنسټ رامینځ ته شوه. د ۱۹۰۵م کال د اپریل میاشتی په ۲۷مه نېټه د ګوند د مرکزي کمیټې په پلنوم (عمومي غونډه) کې و. ا. لنین د مرکزي ارګان مسئول مدیر وټاکه. پرولتاري د ۱۹۰۵م کال د مې له ۱۴مې (۲۷مې) د نومبر تر ۱۲مې (۲۵مې) په ژبو کې خپره شوه؛ ټولې ۲۶ ګڼې خپرې شوې. پرولتاري د زاړه لنینی ایسکرا (Iskra) او بلشویکي وپریود سیاسي کرښې ته دوام ورکړ. لنین د اونیزې لپاره نږدې ۹۰ لیکنې او یادښتونه ولیکل. هغو مقالو به د اونیزې سیاسي کرښه، ایډئولوژیکه منځپانګه او بلشویکي بهیر ټاکلو. لنین د رهبر او د اونیزې د مسوول مدیر په توګه ډېر زیات

کار تر سره کړ. هغه به د خپرېدلو وړ مطالب ایډیټول او اصولو او گوندې روحيې ته وفادار و. لنین به د مهمو تیوريکو مسایلو په دقت سره څرگندولو برسېره د انقلابي غورځنگ مسایل روښانول.

تحریریه پلاوي سره به په دوامدار ډول د و. و. وروفسکی، ا. و. لوشچارسنکي لخوا مرسته کېدله او م. س. اولمینسنکي، ن. ک. کروپسکایا، و. م. والیچکینا او و. ا. کارینسنکيه د لیکلو په کار کې ډېره ونډه اخیستله. دې اونیزې په روسیې کې د کارگرې طبقې له غورځنگ سره ډېرې نژدې اړیکې لرلې. د هغو کارگرانو مقالې او نور موضوعات به یې خپرول، چې په مستقیم ډول یې په انقلابي غورځنگ کې گډون لاره. و. د. بونخ بوریویش، س. ا. ا. گوسیف، او ا. ی. اولیانوا - ایلی زاروا په روسیې کې د مقالو د راټولو او ژنیو ته د لېرلو دنده په غاړه لرله او ن. ک. کروپسکایا او ل. ا. فوتویا په روسیې کې د لوستونکو او د گوند د سازمانونو د اړیکو مسوولان ول.

پرولتاري په چټکۍ سره د روسیې د کارگری طبقې د غورځنگ او نړیوالو پېښو په اړه غبرگون ښکاره کاوه. بی له ځنډه به د منشویکانو او نورو اپورتونیستو او رویزیونیستو عناصرو په وړاندې جنګېدله.

دې اونیزې د گوند د دریمې کنگرې د پرېکړو د تبلیغ لپاره ډېر کارونه تر سره کړل او د بلشویکانو په تشکیلاتي او ایډیولوژیک وحدت کې یې څرگند رول ولوباوه. دا د روسیې د سوسیال دیموکراتانو یوازینی ورځپاڼه وه، چې تل یې د انقلابي مارکسیزم څخه ملاتړ کاوه او په روسیې کې یې د پرمختګ په لور د انقلاب اصولي مسئلې ارزولې. د ۱۹۰۵ کال د پېښو په اړه یې د بشپړو اطلاعاتو په ورکولو سره پراخې زیارکښه ولسي پرګني د انقلاب د بریا لپاره مبارزې ته وهڅولې.

پرولتاري ورځپاڼې د روسیې په سوسیال دموکراته سازمانونو زیات نفوذ لاره، تر دې پورې، چې د لنین ځینې مقالې به د بلشویکو ورځپاڼو لخوا بیا چاپېدلې او د جزوې په توګه به خپرېدلې.

وروسته له هغه چې لنین د ۱۹۰۵م د نومبر په پیل کې روسیې ته سفر وکړ، لږه موده وروسته د پرولتاري خپرېدل بند شول. وروستې دوې گڼې (۲۵مه او ۲۶مه گڼه) د و. و. ووروفسکي تر مدیریت لاندې خپرې شوې، خو لنین هم د دې دوو گڼو لپاره یو شمېر لیکنې وکړې، کومې چې له ژنیو څخه دده له وتلو وروسته خپرې شوې.

۶] دا اصطلاح په اصلي روسي منابعو کې اشتباهاً Ramkakh (دقالبونو په معنی) د Ramanak پر ځای د کیسو په (معنی) چاپ شوې ده.

۷] Novaza Zhizn خپرونې په ۱۲ مو او ۱۳ مو گڼو کې د ۱۹۰۵م کال په نوامبر کې د ن لنین په امضا چاپ شوې.

دا به آزاد ادبیات وي، ځکه چې نه به د هغو
مشهورولو بغارو مېرمنو په چوپړ کې وي، چې له
مړېسته کانګی ورځي او نه به د هغو «له لس
زرو پورته» ستومانه انسانانو په چوپړ کې وي،
چې د خپل بدن د وازگو د خوسا کېدلو څخه
کړېږي، بلکې د میلیونونو او د لسګونو میلیونونو
زیارکښانو - دا د هېوادګلانو، دا د هېواد ځواک
او دا د هېواد راتلونکي - په چوپړ کې به وي.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**